

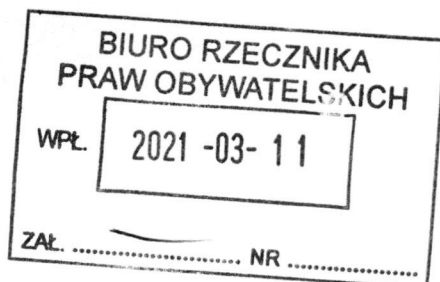
DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

RPW/21540/2021 P
Data: 2021-03-11

BO.054.1.2021.MDA

Warszawa, dn. 04 marca 2021 r.

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na pismo IX.517.1042.2017.MK z dnia 26 stycznia 2021 r. (data wpływu 27 stycznia 2021 r.) dotyczące konwojowania osób pozbawionych wolności przedstawiam stanowisko Służby Więziennej w przedmiotowej sprawie.

Jednym z głównych zadań ustawowo nałożonych na Służbę Więzienną jest ochrona społeczeństwa przed sprawcami przestępstw lub przestępstw skarbowych osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych. Aby osiągnąć wskazany powyżej cel ustawowy, Służba Więzienna prowadzi ochronę jednostek organizacyjnych. Ochronę jednostki organizacyjnej wykonują funkcjonariusze i pracownicy, realizując ustalony sposób ochrony, stosując przedsięwzięcia ochronne, czynności profilaktyczne oraz działania ochronne. Zgodnie z zapisami § 34 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, wydanego na podstawie delegacji art. 249 § 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53), działania ochronne, to czynności zmierzające do zapobiegania zagrożeniom bezpieczeństwa jednostki organizacyjnej, w szczególności m.in. poprzez użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego. Na mocy zapisów art. 13 ustawy o Środkach Przymusu Bezpośredniego i Broni Palnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 2418), środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2-4 i 6, można użyć także prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób. Służba Więzienna na mocy wskazanego powyżej przepisu jest podmiotem uprawnionym do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Podkreślenia wymaga, że o zasadności prewencyjnego użycia środków przymusu bezpośredniego, zgodnie z normami wskazanymi w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o Środkach Przymusu Bezpośredniego i Broni Palnej decydują osoby uprawnione, tj. m.in. funkcjonariusze Służby Więziennej, a nie osoby pozbawione wolności, które z różnych względów, w tym bezpieczeństwa są konwojowane.

Pismo Zastępcy Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 17 listopada 2016 roku (znak pisma BO-073/92/16/2206-2) w istocie jest skompensowanym zbiorem (przypomnieniem) obowiązujących przepisów prawa regulującego służbę ochronną w Służbie Więziennej, w tym służbę konwojową. Dokonując analizy zapisów ww. pisma, nie stwierdzono jego sprzeczności lub niezgodności z przepisami wyższej rangi. W wystąpieniu wskazano, że cyt. „(...) *Przepisem art. 13 ust.1 tej ustawy ustawodawca dopuścił stosowanie prewencyjne środków przymusu bezpośredniego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 lit. A, pkt 2-4 i 6 ustawy, **nie w reakcji na niepożądane zdarzenie, ale w celu zapobieżenia wystąpieniu takiemu zdarzeniu (...)***”.

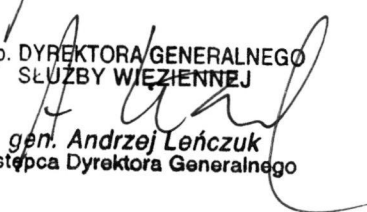
Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, że Służba Więzienna w ciągu 2020 roku konwojowała **74 483** osoby pozbawione wolności. Dodać należy, iż ze względu na stan pandemiczny był to rok szczególny. Wszystkie konwoje realizowane przez Służbę Więzienną odbywały się z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego, co nie zmniejszyło poziomu bezpieczeństwa. Oznacza to, że statystycznie każdy osadzony w jednostkach penitencjarnych był konwojowany co najmniej jeden raz. Podkreślenia wymaga, iż Służba Więzienna realizuje zasadniczo dwa rodzaje konwojowania, tj. konwojowanie bez procedury zgłoszenia (pozawięzienne placówki służby zdrowia, komisje ZUS, pogrzeby, etc.) – w tych przypadkach obowiązywała zasada indywidualizacji. Zgodnie z zasadami progresji, przed podjęciem decyzji o prewencyjnym użyciu środków przymusu bezpośredniego i korzystania z własnej odzieży, bielizny i obuwia przez osoby konwojowane, każdorazowo dokonywana jest dogłębna analiza czynników ryzyka wpływających na bezpieczeństwo konwoju. Drugim rodzajem konwojowania jest transportowanie osadzonych w oparciu o procedurę zgłoszenia (pomiędzy jednostkami organizacyjnymi SW), w tych przypadkach, co do zasady, nie używano środków przymusu bezpośredniego wobec osoby konwojowanej, a osadzeni konwojowani korzystali z własnej odzieży, bielizny i obuwia. W nawiązaniu do powyższego, stwierdzić należy, iż konwojowanie osadzonych stanowi zadanie o najwyższym stopniu zagrożenia bezpieczeństwa, zarówno dla społeczeństwa jak i funkcjonariuszy realizujących to zadanie. Stosownie do stopnia zagrożenia, podejmuje się decyzję o prewencyjnym użyciu środków przymusu bezpośredniego. W roku 2020 odnotowano 2 przypadki ucieczki osoby pozbawionej wolności z konwoju organizowanego przez Służbę Więzienną. W analogicznym okresie wystąpił 1 przypadek przygotowań do ucieczki przez osobę pozbawioną wolności lub usiłowanie jej dokonania w trakcie konwojowania realizowanego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. Jak wykazały prowadzone czynności

wyjaśniające, wszystkie wskazane przypadki spowodowane były m.in. brakiem prewencyjnego użycia środków przymusu bezpośredniego. W porównaniu z ogólną liczbą 74 483 konwojowanych osadzonych w 2020 roku, wskazane powyżej wartości liczbowe, ukazują wysoki poziom profesjonalizmu w zakresie prawidłowego wykonywania zadań konwojowych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Stwierdzono zatem, że prewencyjne użycie środków przymusu bezpośredniego następowało zgodnie i na zasadach określonych w przepisach prawa, o czym przypomniał w przytoczonym powyżej piśmie BO-073/92/16/2206-2 z dnia 17 listopada 2016 roku Zastępca Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że w wystąpieniu Pana Rzecznika nie przedstawiono konkretnych przypadków oraz skali zjawiska niewłaściwego, prewencyjnego używania środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek przez funkcjonariuszy Służby Więziennej realizujących służbę konwojową, ani naruszeń art. 111 § 2 k.k.w oraz art. 216a § 1 k.k.w. dotyczących korzystania przez osoby pozbawione wolności z własnej odzieży, bielizny i obuwia. Do Centralnego Zarządu Służby Więziennej nie wpłynęły skargi osób pozbawionych wolności dotyczące kwestii wskazanych powyżej.

W związku z użyciem w wystąpieniu sformułowań ogólnych będących brakiem wskazań konkretnych okoliczności, miejsca i czasu wystąpienia nieprawidłowości, powstaje realna trudność w dokonaniu oceny ewentualnych uchybień w oparciu o analizę poszczególnych działań konwojowych.

Z up. DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

gen. Andrzej Leńczuk
Zastępca Dyrektora Generalnego

30.054.1.2021, MDA,

SLUŻBA
WIĘZIENNA

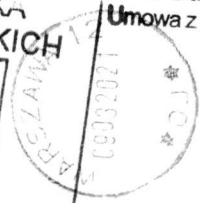
Centralny Zarząd Służby Więziennej
02-521 Warszawa
ul. Rakowiecka 37A

Poczta Polska
Opłata pobrana zł _____ gr _____

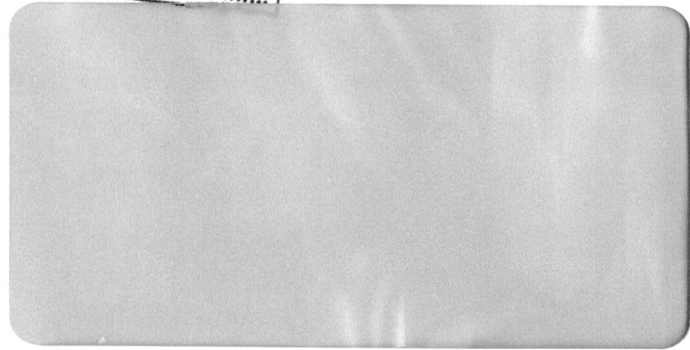

2020

BIURO KASOWANIA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2021-03-11
ZAL. NR

OPŁATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A. nr ID 443539W

RD

82